

Til lovforslag nr. L 270. Betænkning afgivet af Socialudvalget den 23. maj 1997

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand og lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel

(Regler om fleksjob m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til socialministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Nogle af udvalgets spørgsmål og socialministerens svar herpå er tillige med en skriftlig henvendelse optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige henvendelser fra:

Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund,
Dansk Handicap Forbund og
Landsorganisationen i Danmark.

Der er af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Venstres, Det Konservative Folkepartis, Det Radikale Venstres og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

En del af mindretallet (Enhedslistens medlem af udvalget) er glad for, at der kommer en lovgivning på området, hvor der bliver skabt et hovedforsørgelsesgrundlag for personer i støttet beskæftigelse af helbredsmæssige årsager. Mindretallet har med tilfredshed bemærket, at revalidering går forud for fleksjob, at aflønnin-

gen sker på overenskomstmæssige vilkår og fastsættes i samarbejde med de faglige organisationer.

Mindretallet ønsker imidlertid at understrege vigtigheden af, at der i arbejdet med at gøre arbejdsmarkedet rummeligt og fleksibelt også arbejdes aktivt med at fastholde de personer i beskæftigelse, som f.eks. er blevet nedslidt efter mange års arbejde. Arbejdsmarkedets eget ansvar er et vigtigt element, derfor skal mest muligt udvikles og løses i overenskomsterne mellem arbejdsmarkedets parter. Dansk Arbejdsgiverforening gør i deres høringssvar opmærksom på samme problemstilling, nemlig at loven kan give det indtryk, at der primært sættes på tilskudsbaseerede fleksjob på bekostning af ansættelse i henhold til overenskomsternes sociale kapitler.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget og de stillede ændringsforslag ved 2. behandling.

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (SF):

Til § 1

1) I den under nr. 6 foreslåede § 49 c affattes stk. 2 således:

»Stk. 2. Kommunalbetyrelsen og amtsrådet har pligt til at give tilbud efter § 49 a på fuld tid, medmindre den ansatte foretrækker del-

tidsansættelse eller skånehensyn til den enkelte bedst opfyldes ved deltid.«

2) I den under nr. 6 foreslåede § 49 c indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Personer, der er ansat på deltid i fleksjob på grund af skånehensyn, aflønnes for fuldtid.«

3) I det under nr. 6 foreslåede § 49 d, stk. 2, udgår »82 pct. af arbejdsløshedsdagpenge-nes«.

4) I den under nr. 6 foreslåede § 49 d affattes stk. 3 således:

»Stk. 3. Ledighedsydelsen kan udbetales, indtil kommunalbestyrelsen eller amtsrådet giver et nyt tilbud om et rimeligt fleksjob.«

Bemærkninger

Til nr. 1 og 2

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen og

Jørn Pedersen (S) Else Marie Mortensen (S) Jan Petersen (S) Peder Sass (S)

Grete Schødts (S) Villy Søvnald (SF) fmd. Dorit Myltoft (RV) Bruno Jerup (EL)

Sonja Albrink (CD) Erik Larsen (V) Else Winther Andersen (V) Flemming Oppfeldt (V)

Lars Løkke Rasmussen (V) Karen Højte Jensen (KF) Jens Jørgensen (KF)

Lene Espersen (KF) Tom Behnke (FP) nfmd.

Dansk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.

amtsrådet har pligt til at tilbyde et fleksjob på fuldtid, medmindre den ansatte af skånehensyn kun kan bestride et deltidsjob.

Til nr. 3

Forslagsstilleren synes, det er uacceptabelt, at en person, som bliver fyret fra et fleksjob, kun kan få 82 pct. af arbejdsløshedsdagpengene. Ministerens begrundelse herfor, nemlig at personer i fleksjob ikke behøver at være medlem af en arbejdsløshedskasse og derved sparer bidrag, er ikke en reel begrundelse. Det sparede bidrag kan kun begrunde en nedsættelse af ledighedsydelsen med nogle få procent.

Til nr. 4

Forslagsstilleren ønsker en ligestilling mellem personer i fleksjob og i ordinær beskæftigelse. Dette opnås bl.a. ved, at ledighedsydelsen kan udbetales, indtil et nyt tilbud om fleksjob foreligger.

Bilag I

Nogle af udvalgets spørgsmål til socialministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 4:

Hvis en konkret persons skånehensyn kun muliggør et deltidsjob, hvilket timetal vil vedkommende da få udbetalt løn for?

Svar:

Personer, der opfylder betingelserne for at få fleksjob, har ret til tilbud på fuld tid.

Der er vide rammer for den nærmere tilrettelæggelse af arbejdet, som aftales mellem arbejdsgiver og arbejdstager. Når arbejdstiden tilrettelægges, kan der herved tages hensyn til karakteren af den nedsatte arbejdsevne. Det betyder f.eks., at der kan tages hensyn til, at vedkommende kan have behov for hvilepauser, behov for fravær eller behov for periodevis at gå ned i tid. Sådanne reguleringer i forhold til arbejdstiden kan foretages, også når der udbetales løn for fuld arbejdstid.

Den nedsatte arbejdsevne kan manifestere sig både ved, at den pågældende ikke kan arbejde fuldt effektivt på fuld tid, og ved at den pågældende kan arbejde fuldt effektivt, men da kun på nedsat tid. Det betyder, at der også mere permanent er mulighed for at aftale en kortere arbejdstid, uanset at aflønningen baseres på fuld tid. Der er ikke i lovforslaget fastsat nogen grænse for, hvor langt en person kan gå ned i tid og samtidig modtage løn for fuld arbejdstid. Samlet set skal arbejdspræstationen sættes i forhold til den begrænsning i arbejdsevnen, som danner grundlag for fastsættelse af løntilskuddet.

Det afgørende er, at de involverede parter i det enkelte tilfælde kan finde en konkret løsning, som er i overensstemmelse med de lokale forhold.

Spørgsmål 5:

Vil ministeren uddybe personbeskrivelsen i § 49 a, så den bliver klarest mulig?

Svar:

De personer, der kan få fleksjob, er personer med en konstateret varig begrænsning i ar-

bejdsevnen, der ikke modtager social pension, og hvor revalidering til normal beskæftigelse ikke er mulig.

Begrænsninger i arbejdsevnen kan antage mange former. De kan f.eks. være opstået som følge af en pludseligt opstået skade, eller de kan være opstået som følge af årelang påvirkning. Da samtidig en eventuel revalidering baserer sig på en individuel vurdering, vil det ikke være hensigtsmæssigt at foretage en skarpere afgrænsning af de personer, der er berettiget til fleksjob.

Det kan i nogle tilfælde være vanskeligt at afgøre, om en person opfylder betingelserne for at få tilbud om fleksjob, eller om personen har ret til en anden type tilbud. Kommunen skal derfor være særlig opmærksom på, om personer, der gentagne gange har deltaget i andre typer af aktiverende forløb, og som ikke revalideres, er berettiget til tilbud om fleksjob.

Tilsvarende skal kommunen være særlig opmærksom på, om personer, der i længere perioder har modtaget forsørgelsesydelse fra det offentlige, f.eks. i form af arbejdsledighedsdagpenge eller sygedagpenge, og som ikke længere opfylder betingelserne herfor, er berettiget til fleksjob.

Endelig skal man være opmærksom på, at der kan være personer, hvis arbejdsevne er begrænset på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, og som ikke kan benytte tilbud om fleksjob. De kan i stedet få beskyttet beskæftigelse efter bestemmelserne i forslag til lov om social service (L 229). Det gælder f.eks. nogle udviklingshæmmede og sindslidende.

Spørgsmål 11:

Hvad er forholdet mellem løn og tilskuds-satserne?

Svar:

Reglerne om *kommunalt tilskud til lønnen* til en person i fleksjob er fastsat i § 49 b.

Det fremgår af § 49 b, stk. 2, at tilskuddet er $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{2}$ eller $\frac{2}{3}$ af lønnen afhængig af graden af den nedsatte arbejdsevne. Tilskuddet kan dog efter § 49 b, stk. 3, ikke overstige $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{2}$ eller $\frac{2}{3}$ af den mindste overenskomstmæssige løn.

Lønfastsættelsen sker uafhængig af tilskud til lønnen.

Efter § 49 c fastsættes løn- og øvrige arbejdsvilkår som udgangspunkt efter de kollektive overenskomster på ansættelsesområdet, herunder de sociale kapitler. Dette åbner mulighed for, at lønnen i et fleksjob kan fastsættes højere end overenskomstens begyndelsesløn, og hvis man anvender de sociale kapitler, vil der på nogle overenskomstråder være mulighed for at aftale en løn under overenskomstens mindsteløn.

§§ 49 b, stk. 2 og 3, medfører samlet:

- 1) Tilskuddet beregnes direkte i forhold til den aftalte løn, hvis lønnen svarer til mindstelønnen. Tilskuddet vil her svare til det maksimale tilskudsbeløb.
- 2) Tilskuddet beregnes direkte i forhold til den aftalte løn, hvis lønnen er fastsat efter overenskomstens sociale kapitel under mindstelønnen. Tilskuddet vil her være mindre end det maksimale tilskudsbeløb.
- 3) Tilskuddet beregnes ikke direkte i forhold til den aftalte løn, hvis denne overstiger mindstelønnen, f.eks. fordi lønnen er fastsat efter en overenskomst, som indebærer, at den pågældende placeres på et højere løntrin end mindstelønnen. Tilskuddet vil her være det maksimale tilskudsbeløb.

Bilag II

Henvendelse fra Dansk Handicap Forbund:

Dansk Handicap Forbund
Hans Knudsens Plads 1A
2100 København Ø

Den 21. maj 1997

Høringssvar til forslag vedr. regler om flexjob m.v.

Indledning

Socialministeren har fremsat lovforslag, der skal styrke beskæftigelsesmulighederne for personer med varige begrænsninger i arbejdsevnen. Formålet er at begrænse tilgangen til førtidspension. Socialministeren vil indføre flexjob, hvor det offentlige – staten – yder et løntilskud på $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{2}$ eller $\frac{2}{3}$ af mindstelønnen. Kommunerne skal tilbyde personer med varige begrænsninger i arbejdsevnen et sådant flexjob, og førtidspension kan først tilkendes, hvis alle relevante aktiverings-, revaliderings-, og behandlingsmæssige foranstaltninger har vist sig resultatløse.

Karen Jespersen forsøger nu, ved at appellere til virksomhedernes sociale ansvar, at skabe et mere rummeligt arbejdsmarked, hvor der bliver plads til alle. Der sigtes mod inden år 2005 at få oprettet 30-40.000 flexjob i den private og offentlige sektor.

Dansk Handicap Forbund støtter regeringens bestræbelser på at sikre mennesker med handicap bedre beskæftigelsesmuligheder, først og fremmest gennem lønarbejde på almindelige vilkår på det ordinære arbejdsmarked og sekundært gennem flexjob med løntilskud.

Vi finder det derfor positivt, at personer med handicap enten gennem »arbejdsfastholdelse« bevarer tilknytningen til arbejdsmarkedet eller tilbydes et flexjob frem for en passiv og ofte isoleret tilværelse på førtidspension.

Lovforslaget mangler desværre klare retsgarantier, der sikrer personer med nedsat arbejdsevne et flexjob og dermed et rimeligt forsørgelsesgrundlag. Kommunerne skal anvise personer med varigt nedsat arbejdsevne et flexjob – men hvis de nu ikke kan – er vedkom-

mende fortsat henvist til bistandshjælp og aktivering – uden tidsbegrænsning. Disse 2 huller skal lukkes. Dernæst skal personer ansat i et flexjob være omfattet af en overenskomst, der sikrer dem de kollektive rettigheder, der gælder på det øvrige arbejdsmarked.

Kommentarer til lovforslaget

§ 49 b

Løntilskuddet skal beregnes af den gennemsnitlige overenskomstmæssige timeløn inden for det pågældende fagområde.

Forslaget indebærer mulighed for gradueret løntilskud fra $\frac{1}{3}$ til $\frac{2}{3}$. Des ringere arbejdsevne – des højere løntilskud. Vi finder det positivt, at der er denne mulighed, men $\frac{2}{3}$ løntilskud må vel bygge på, at vedkommende kun har $\frac{1}{3}$ restarbejdsevne? $\frac{1}{3}$ resterhvervsevne udløser i dag højeste førtidspension. Denne gruppe skal sikres ret til at vælge mellem flexjob og højeste førtidspension.

§ 49 c

I forhold til det konkrete lovforslag hilser vi det velkommen, at der som noget nyt ikke er fastsat bestemmelser om lønnen. Løn og øvrige arbejdsvilkår skal aftales mellem arbejdsgiver og den ansatte (§ 49 c).

Vi ønsker præciseret i lovtæksten, at der i forbindelse med oprettelse af flexjob skal indgås en overenskomst mellem arbejdsgiver og den ansatte, der sikrer den ansatte i flexjob de samme kollektive rettigheder, der gælder på det ordinære arbejdsmarked. Her tænkes bl.a. på a-kasse-rettigheder, ret til lønforhandlinger, anciennitetstillæg, uddannelse og ferie.

§ 49 d

Vi er positive over for ledighedsydelsen – idet den er et skridt på vejen henimod en sikring af forsørgelsesgrundlaget for personer, der er ledige mellem 2 skånejob. Ledighedsydelsen for handicappede skal ligestiles med dagpengeydelsen, der gælder for det øvrige arbejdsmarked – og ikke kun udgøre 82 pct. af dagpengeniveauet. Og hvorfor skal handicappede kun være berettiget til ledighedsydelsen i max. 3 mdr. inden for 24 mdr.?

Der er dog fortsat et forsørgelseshul i den periode, der går fra at en person er visiteret til et flexjob og får anvist et flexjob. Vi vil foreslå, at der indføres en tidsfrist på 3 mdr. for den periode, der må gå mellem visiteret og anvist flexjob. Herefter skal forsørgelsesniveauet være ledighedsydelsen.

Vi finder det meget uheldigt, at ydelsen ikke er en sikringsydelse under arbejdsløshedsforsikringslovgivningen. I og med, at ydelsen lægges uden for dette regi, vil incitamentet for at bevare et medlemskab af fagforening og a-kasse bortfalde. Det betyder, at personen, der skal forhandle løn- og arbejdsvilkår i et flexjob, ikke har *ret* til at trække på tillidsrepræsentanten for det pågældende fagområde ved aftaleforhandlingerne – og fagforeningen har en langt mindre interesse i at sikre, at der indgås en overenskomst mellem ansat og arbejdsgiver. Den ansatte befinder sig i en situation, hvor vedkommende reelt ikke kan stille krav til arbejdsgiveren i angst for at miste flexjobbet og dermed forsørgelsesgrundlaget.

Handicappede skal have mulighed for et arbejde, der i indhold og omfang svarer til kvalifikationer, interesseområde og funktionsevne, og vi ønsker derfor præciseret, hvad der menes med et *rimeligt* tilbud om flexjob.

Som det sidste i forhold til § 49 d finder vi ordvalget »uforskyldt« uheldigt, og det giver klart associationer til tidligere tiders moralske vurderinger i forbindelse med ret til socialhjælp. Vi ser hellere, at der bruges samme vending som i lov om arbejdsløshedsforsikring: »Uden fyldestgørende grund ophører med sit arbejde«.

§ 135 a

Det lyder positivt, at staten afholder udgifterne til løntilskud – herunder også kommunernes udgifter til løntilskud. Det skal dog lige

bemærkes, at staten reducerer bloktilskuddet til kommunene med tilsvarende beløb.

I »Et arbejdsmarked for alle« påpeger regeringen, at formålet med loven dels er at forebygge udstødelse fra arbejdsmarkedet og dels at skabe bedre muligheder for oprettelse af flexjob. Regeringen foreslår bl.a., at der skal kunne stilles krav til virksomheder, der varetager udliciterede opgaver for f.eks. kommuner om, at en vis andel af virksomhedens beskæftigede ansættes på særlige vilkår.

Hvis vi forfølger denne tankegang – vil regeringens krav om, at en vis andel af virksomhedens beskæftigede skal ansættes på særlige vilkår, føre direkte til udstødelse af arbejdskraft ansat på normale vilkår.

Eks.: Flere kommuner har udliciteret dele af hjemmeplejen til private hjemmeservicefirmaer. Hvis disse firmaer fortsat skal have kommunen som kunde, »tvinges« de til at ansætte personer i flexjob. Da vi taler om en mindre privat virksomhed, der økonomisk skal »løbe rundt«, vil der med ansættelse af personer i flexjob blive et overskud af arbejdskraft, som virksomheden bliver nødt til at skille sig af med. Vupti – dermed sikres karrusellen.

Som handicappede må vi skarpt tage afstand fra, at oprettelse af flexjob vil medføre udstødning af arbejdskraften på det »almindelige« arbejdsmarked. Det vil hæmme enhver mulighed for integration og føre til, at personer i flexjob bliver en uønsket paria på arbejdsmarkedet.

Hensigten med refusionsordningen i henhold til § 135 a er at stimulere til oprettelse af flexjob i den private sektor. Det vil betyde udlicitering af hjemmeplejen i langt større stil, end vi kender det i dag.

Dansk Handicap Forbunds holdning til flexjob: ansættelse skal så vidt muligt ske på det ordinære arbejdsmarked på almindelige vilkår, personer med nedsat arbejdsevne kan have behov for arbejde på særlige vilkår – evt. flexjob med løntilskud, personer med varigt nedsat erhvervsevne, der er visiteret til et flexjob, skal sikres et forsørgelsesgrundlag på dagpengeniveau, såfremt kommunen ikke kan skaffe et rimeligt flexjob, handicappede skal sikres reel indflydelse på og sikring af, at et tilbudt flexjob er i overensstemmelse med personens uddannelse, hidtidige erhvervs erfaring og funktionsevne,

overenskomsten skal give mulighed for nedsat arbejdstid eller tempo, det er nødvendigt med et løntilskud betalt af det offentlige, og som garanterer 37 timers gennemsnitlig overenskomstmæssig løn, vilkårene for flexjob skal sikre modtagerne de kollektive faglige rettigheder, bl.a. dagpenge-lignende ydelse ved ledighed og sygdom,

mulighed for efterlønslignende ordninger for alle i flexjob uanset alder ved ansættelse i flexjob, der må ikke ske afskedigelser af den ordinære arbejdskraft ved oprettelse af flexjob, ved oprettelse af flexjob skal der indgås en overenskomst mellem den ansatte og arbejdsgiveren på den enkelte arbejdsplads.

KAREN MADSEN
landsformand

HANS JØRGEN MØLLER
formand f. socialpolitisk udvalg

Til beslutningsforslag nr. B 107. Tilføjelse til betænkning afgivet af Skatteudvalget den 23. maj 1997

Tilføjelse til Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om straks at tilbagebetale ambi

[af Kim Behnke (FP) m.fl.]

Efter at 2. behandling af beslutningsforslaget blev afbrudt og beslutningsforslaget blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, har udvalget behandlet dette i et møde og har herunder stillet spørgsmål til skatteministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget en skriftlig henvendelse fra Danmarks Fiskeriforening, der tillige har haft foretræde for udvalget.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Fremskridtspartiets og Dansk Folkepartis medlemmer) forslaget til folketingsbeslutning til *forkastelse*.

Et *mindretal* inden for flertallet (Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) lægger fortsat skatteministerens svar

til udvalget til grund for deres stillingtagen. Alligevel mener Venstre og Det Konservative Folkeparti, at de af Danmarks Fiskeriforening fremførte synspunkter til skatteministerens fortolkning af Østre Landsretsdommen gør det nødvendigt at få uddybet svarene, særligt med hensyn til spørgsmålet om fiskernes mulighed for at påvirke prisdannelsen på fiskerimarkedet samt vurderingen af de resterende fiskearters omsættelighed og prisdannelse. De besvarede spørgsmål har ikke skabt en entydig klarhed, som Venstre og Det Konservative Folkeparti havde ønsket.

Et *mindretal* (Fremskridtspartiets og Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller forslaget til folketingsbeslutning til *vedtagelse uændret*.

Jacob Buksti (S) nfm. Lis Greibe (S) Klaus Hækkerup (S) Anna-Marie Hansen (S)

Per Kaalund (S) Jes Lunde (SF) Elisabeth Arnold (RV) Frank Aaen (EL)

Sonja Albrink (CD) Peter Brixtofte (V) Svend Aage Jensby (V) Peter Hansen-Nord (V)

Jens Løgstrup Madsen (V) Flemming Hansen (KF) fmd. Gitte Seeberg (KF)

Kristian Thulesen Dahl (DF) Kim Behnke (FP)

Til lovforslag nr. L 5. Ændringsforslag stillet den 26. maj 1997 uden for tillægsbetænkningen

Ændringsforslag

til 3. behandling af

Forslag til lov om kunstig befrugtning i forbindelse med lægelig behandling, diagnostik og forskning m.v.

Af *Sonja Mikkelsen* (S):

Bemærkninger

Til § 1

Til nr. 22, 23 og 24

22) I *stk. 1* indsættes efter »ansvar,« ordene:
»jf. dog § 04,«.

Med ændringen sikres det at, der ikke ved ikkelægelig behandling lovligt kan manipuleres med, herunder ske sortering af sædceller for f.eks. at tilbyde kønsvalg, hvilket ikke generelt er et lovligt formål ifølge lovforslagets § 8. Det hindres dermed, at f.eks. kønsvalg kan tilbydes og udnyttes kommercielt.

Ny paragraf

23) Efter § 17 indsættes i kapitel 4 som ny paragraf:

»§ 04. Kunstig befrugtning med anvendelse af sædceller, der er manipulerede, herunder sorterede, må ikke foretages af personer, der ikke er læger, eller som ikke er under en læges ansvar.«

Med ændringsforslagene følges Det Ethiske Råds anbefaling, som fremgår af Det Ethiske Råds årsberetning 1995, side 82. Bl.a. skriver Det Ethiske Råd: »I de tilfælde, hvor kønsvalget foretages ved at udvælge de ønskede spermier, kræves der ikke nogen form for indgreb i nogens krop; og disse metoder vil altså ifølge lovudkastet fuldt lovligt kunne anvendes og udbydes kommercielt af ikke-læger.«

Til § 28

24) I *stk. 1* indsættes efter »§§ 2-16,« ordene:
»§ 04,«.